

**Príloha č. 3
k zákonu č. 447/2008 Z. z.**

Miera funkčnej poruchy a stupeň zdravotného postihnutia jednotlivých systémov

Na hodnotenie miery zdravia a stanovenie percenta miery funkčnej poruchy skúmame jednotlivé telesné, zmyslové a psychické funkcie a ich poruchy.

I. Infekčné a parazitárne choroby

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Tuberkulóza	
1.1. dýchacích ústrojov	
a) počas aktivity ochorenia bez funkčného obmedzenia	40
b) počas aktivity ochorenia s funkčným obmedzením stredného stupňa s komplikáciami	
c) počas aktivity ochorenia s funkčným obmedzením ťažkého stupňa s komplikáciami	50 – 60
1.2. iných orgánov a systémov	
a) počas aktivity ochorenia bez funkčného obmedzenia	70
b) počas aktivity ochorenia s funkčným obmedzením stredného až ťažšieho stupňa s komplikáciami	40
c) s funkčným obmedzením ťažkého stupňa s komplikáciami	
2. Infekčné a parazitárne choroby s následkami	50 – 60
2.1. ľahké poruchy funkcie niektorých orgánov a systémov	70
2.2. stredne ťažké formy s recidívou alebo trvale aktívne so znížením výkonnosti funkcie orgánu	
2.3. ťažké formy liečbou neovplyvniteľné, chronické stavy s ťažkou poruchou funkcie orgánu a s ťažkým obmedzením výkonnosti	10 – 20
3. AIDS	50
3.1. zistenie HIV-infekcie bez klinických príznakov	
3.2. syndróm lymfadenopatie	60 – 70
a) ľahká alterácia celkového stavu	
b) stredne ťažká alterácia celkového stavu a výkonnosti	0
c) ťažká alterácia celkového stavu (rozvinutie choroby, terminálna fáza, ťažké infekčné komplikácie)	30
	50 – 80
	90 – 100

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa funkčného postihnutia chorého orgánu a celkového stavu organizmu.

II. Choroby krvi, krvotvorných orgánov a poruchy imunitných mechanizmov

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Málokrvnosť, nedostatok hemoglobínu (zhubná, hemolytická, panmyelopatia a pod.)	
a) stredne ťažké prejavy	30 – 40
b) ťažké prejavy (s trvalou potrebou transfúzie a imunosupresívnej liečby s obmedzením výkonnosti)	50 – 80

2.	Poruchy zrážanlivosti a iné stavy krvácania	
	a) ľahká forma – ľahké krvácavé stavy	10 – 20
	b) stredne ťažká forma – (trombofilné stavy)	
	1. s občasným krvácaním do kĺbov	30 – 40
	2. s častým krvácaním do kĺbov až s počínajúcimi sekundárnymi artrotickými zmenami v kĺboch	50 – 60
	c) ťažká forma (s častým krvácaním do kĺbov so sekundárnymi artrotickými zmenami – trombocytopénie)	70 – 80
3.	Chronická lymfatická leukémia (lymfadenóza) a ostatné typy non-Hodgkinovho lymfómu	
	a) s ľahkými prejavmi (bez známk progresie)	
	b) so stredne ťažkými prejavmi	10 – 20
	ba) tri roky po ukončení liečby	
	bb) počas liečby	40
	c) s ťažkými prejavmi (ťažká anémia, trombocytopénia a pod.)	60 – 80
		90 – 100
4.	Plazmocytóm (myelóm)	
	a) s ľahkými prejavmi (bez známk progresie)	
	b) so stredne ťažkými prejavmi (zmeny v kostiach)	30
	c) s ťažkými prejavmi (málokrvnosť, poruchy funkcie obličiek, osteolýza, patologické fraktúry, bolesti)	50 – 80
5.	Hodgkinov lymfóm (lymfogranulóm)	90 – 100
	a) štádium I. – III. A (počas dlhodobej liečby až do jej ukončenia I)	
	b) štádium III. B – IV	
	ba) do ukončenia liečby	60
	bb) v plnej remisii (po troch rokoch od plnej remisie)	
		70 – 80
6.	Chronická myeloidná leukémia (myelóza)	50
	a) chronická fáza v liečbe	
	1. bez prejavov na celkový stav	
	2. s prejavmi na celkový stav	
	b) akcelerovaná alebo blastická fáza	30 – 40
		50 – 60
7.	Chronické myeloproliferatívne ochorenia ostatné (polycytémia vera, esenciálna trombocytémia, osteomyeloslkleróza a pod.)	70 – 80
	a) ľahká forma	
	b) stredne ťažká forma	
	c) ťažká forma	30 – 40
	d) komplexná forma	50
		60 – 80
8.	Akútna leukémia a difúzny non-Hodgkinov lymfóm (tiež v remisii)	90 -100
	a) u dospelých	
	b) u detí až do skončenia liečby	
	c) pri prípadnej remisii trvajúcej päť rokov	90 – 100
		100
9.	Myelodysplastické stavy	30 – 40
	a) ľahká forma – bez zjavných prejavov	
	b) stredne ťažká forma – s miernymi prejavmi	
	c) ťažká forma – s ťažkými prejavmi	10 – 20
		30 – 40
		50 – 80

10. Niektoré poruchy mechanizmu imunity	
a) imunodeficity s občasnými klinickými prejavmi s potrebou imunomodulačnej liečby	30
b) stredne ťažké imunodeficity s rozsiahlymi a opakovanými infekčnými komplikáciami, ťažko kompenzovateľné liečbou a vyvolávajúce stredne ťažké obmedzenie výkonnosti	50
c) ťažké imunodeficity s rozsiahlymi a opakovanými infekčnými komplikáciami, rezistentné na liečbu a vyvolávajúce ťažké obmedzenie výkonnosti	60 – 80
d) ťažké imunodeficity s rozsiahlymi a opakovanými infekčnými komplikáciami, rezistentné na liečbu a vyvolávajúce úplné obmedzenie výkonnosti	90

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa závažnosti hematologických zmien, fázy ochorenia, pôsobenia na iné orgány a na celkový zdravotný stav.

Poznámky:

K bodu 5.a) liečba sa začína ihneď a trvá cca dva roky

K bodu 6.b) prechod do akcelerovanej alebo blastickéj fázy – hodnotí sa ako akútna leukémia

K bodu 9.a) ľahká forma (I. – II. štádium – refraktérna anémia)

b) stredne ťažká forma (II. – III. štádium – s excesom blastov)

c) ťažká forma (III. štádium – prechod do akútnej leukémie).

III. Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Poruchy funkcie štítnej žľazy	
a) hyperfunkcia stredný stupeň (s pretrvávajúcou tachykardiou, značná strata na váhe a pod.)	20 – 30
b) hyperfunkcia ťažký stupeň (výrazné schudnutie, tyreotoxické srdce, psychické a očné poruchy)	40 – 50
c) hypofunkcia nedostatočne kompenzovaná liečbou	20 – 30
2. Zhubný nádor štítnej žľazy	
a) včasné odstránenie v štádiu T1-2 NOMO	30 – 50
b) v priebehu onkologickej liečby alebo neliečiteľné formy	80 – 100
c) po stabilizácii (do piatich rokov od stabilizácie)	50
d) po stabilizácii (po piatich rokoch od stabilizácie)	40
e) recidívy	70 – 80
3. Chronická nedostatočnosť kôry nadobličiek (Addisonova choroba)	
a) dobre kompenzovaná liečbou	20
b) stredne ťažká forma (začínajúca adynamia, chudnutie, zníženie výkonnosti)	30 – 50
c) ťažká forma (s výraznou adynamiou, chudnutím s opakovanými krízami a podstatným znížením výkonnosti)	50 – 70
4. Zvýšená funkcia kôry nadobličiek (Cushingov syndróm, Connov syndróm, adrenogenitálny syndróm)	
a) s komplikáciami na rôznych orgánových systémoch, prejavy svalovej slabosti	40 – 50
b) iatrogénny Cushingov syndróm	10 – 30
5. Nádory nadobličiek vrátane stavov po odstránení nádorov	
a) v priebehu onkologického liečenia alebo neliečiteľné formy	80 – 100
b) po stabilizácii zdravotného stavu (dva roky od stabilizácie)	40 – 60

6.	Poruchy hypotalamo-hypofyzárneho systému	
	a) dobre kompenzované liečbou	20
	b) prejavy na viacerých orgánoch so závažným obmedzením výkonnosti	50
7.	Nádory podmozgovej žľazy	
	a) v priebehu onkologického liečenia	80
	b) po stabilizácii (dva roky od stabilizácie)	40
8.	Cukrovka	
	a) II. typu kompenzovateľná	
	1) diétou (bez komplikácií DM)	30
	2) diétou a perorálnou liečbou (bez komplikácií DM)	40
	b) I. a II. typu kompenzovateľná inzulínom a diétou bez komplikácií	50
	c) žažko kompenzovateľná inzulínom alebo cukrovka detského veku	60
	d) chronické komplikácie cukrovky (diabetická mikroangiopatia, retinopatia, neuropatia, nefropatia a diabetická noha)	70 – 80
9.	Fenylketonúria	
	a) u detí bez prejavov poškodenia mozgu do 18. roku veku	60
	b) u dospelých bez prejavov poškodenia mozgu počas trvania liečby diétou	50
10.	Mukoviscidóza (cystická fibróza)	
	a) s pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi mierneho stupňa (telesný vývoj zodpovedá veku)	50
	b) s pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi so zníženou telesnou výkonnosťou	60
	c) s pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi žažkého stupňa s výrazne oneskoreným telesným vývojom	70 – 90
11.	Obezita (morbidná, BMI viac ako 40) s metabolickými a orgánovými komplikáciami	50
12.	Všetky poruchy výživy, vyžadujúce si	
	a) kŕmenie cez gastrostómiu, enterostómiu	50
	b) totálnu parenterálnu, enterálnu, alebo kombinovanú výživu	60 – 80

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa závažnosti vlastnej choroby s prihliadnutím na sekundárne zmeny, komplikácie (odchýlky laboratórnych hodnôt od normy sa nehodnotia).

Miera funkčnej poruchy pri poruchách metabolizmu tukov a dne sa určí podľa závažnosti komplikácií jednotlivých orgánových systémov.

Pri poruchách výživy hodnotíme hmotnosť vyjadrenú podľa BMI. Pri zvýšení BMI nad 40 hovoríme o malígnej obezite, pri znížení BMI pod 18 hovoríme o podvýžive.

IV. Duševné poruchy a poruchy správania

	<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1.	Poruchy psychického vývoja detí (poruchy hyperkinetické, poruchy správania atď.), pervazívne vývinové poruchy (autizmus)	
	a) mierna porucha	10 – 20
	b) stredná porucha	30 – 40
	c) žažká porucha	50 – 80
	d) komplexná porucha	90 – 100

2.	Poruchy osobnosti, správania, intelektu, komunikácie	
	a) mierne narušenie sociálnej prispôsobivosti	20
	b) stredné narušenie sociálnej prispôsobivosti	40 – 50
	c) ťažké narušenie sociálnej prispôsobivosti	50 – 60
	d) komplexná porucha	90 – 100
3.	Mentálna retardácia	
	a) ľahká mentálna retardácia	
	1) horné pásmo IQ 64 – 69	20 – 30
	2) stredné pásmo IQ 57 – 63	30 – 40
	3) dolné pásmo IQ 50 – 56	50
	b) stredná mentálna retardácia (IQ 35 – 49)	60 – 70
	c) ťažká mentálna retardácia (IQ 20 – 34)	80 – 90
	d) hlboká mentálna retardácia (IQ pod 20)	100
4.	Afektívne poruchy nálady (manické, depresívne, periodické)	
	a) mierna porucha	10
	b) stredná porucha	30 – 50
	c) ťažká porucha	60
	d) úplná porucha	90 – 100
5.	Neurotické stresové a somatoformné poruchy	
	a) mierna porucha	20
	b) stredne ťažká porucha	30 – 40
	c) ťažká porucha	50 – 80
	d) komplexná porucha	90 – 100
6.	Schizotypové poruchy, poruchy s bludmi a halucináciami	
	a) ľahká porucha	10 – 20
	b) stredná porucha	30 – 40
	c) ťažká porucha	50 – 80
	d) komplexná porucha	90 – 100
7.	Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené psychoaktívnymi látkami	
	a) ľahká porucha	10 – 20
	b) stredne ťažká porucha	30 – 40
	c) ťažká porucha	50 – 80
	d) úplná porucha so somatickými dôsledkami	90 – 100
8.	Geneticky podmienené mentálne retardácie s multiorgánovým postihnutím podľa klinického stavu (napr. M. Down)	50 – 100

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa rozsahu zdravotného postihnutia, výskytu atakov, psychiatrického nálezu a psychologického nálezu, podľa narušenia sociálneho života, narušenia orientácie, intelektu, pamäti, myslenia, správania, emotivity a pri úplnom rozpade osobnosti s trvalým dozorom sociability sa určia maximálne hodnoty miery funkčnej poruchy.

Floridná schizofrénia – hodnotenie zdravotného postihnutia vzhľadom na krátke trvanie ochorenia – nie je predpoklad, že bude trvať rok a viac.

Poznámka:

K bodu 1. – k poruchám psychického vývoja detí sa zaraďuje (napr. autizmus)

K bodu 2. – k poruchám osobnosti a správania je zaradená mentálna anorexia, ktorá musí spĺňať aj kritériá BMI pod 18

K bodu 6. – a) ľahká porucha – pri schizofrénnych reziduách

c) ťažká porucha – pri častých relapsoch, potiažach v sociálnej prispôsobivosti

d) komplexná porucha – ak je prítomný ťažký defekt.

V. Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov)

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Centrálne neurogénne poruchy (poškodenie pyramídovej dráhy mozgu a miechy) (pri dominantnej končatine +10 % okrem bodov d, h, j, k) a) ťažká monoparéza až monoplégia b) ťažká hemiparéza až hemiplégia c) ťažká paraparéza až paraplégia d) ťažká kvadruparéza až kvadruplégia e) monoparéza f) hemiparéza g) triparéza 1. ľahká 2. stredne ťažká až ťažká h) paraparéza 1. ľahká 2. stredne ťažká i) kvadruparéza 1. ľahká 2. stredne ťažká j) reziduálna paréza k) poruchy symbolických funkcií 1. ľahké 2. stredne ťažké 3. ťažké, komplexné	50 – 70 60 – 80 90 – 100 90 – 100 30 – 40 50 40 50 – 80 40 50 – 70 40 60 – 80 10 10 – 20 30 – 40 50
2. Periférne neurogénne poruchy (poškodenie periférnych nervov) A. porucha lícneho nervu a) jednostranná úplná b) obojstranná kompletná obrna s trvalými komplikáciami B. Periférne neurogénne poruchy hornej končatiny (pri dominantnej končatine +10 %, pri obojstrannom poškodení +10 %) a) plexus brachialis 1. horný typ 2. dolný typ 3. horný + dolný typ(kompletná porucha) b) nervus axilaris c) nervus radialis d) nervus ulnaris e) nervus medianus f) nervus radialis + axilaris g) nervus radialis + ulnaris h) nervus radialis + medianus i) nervus radialis, ulnaris, medianus (poškodenie na predlaktí) C. Periférne neurogénne poruchy dolnej končatiny (pri obojstrannom postihnutí +10 %) a) plexus lumbosacralis b) nervus glutaneus superior c) nervus glutaneus inferior d) nervus femoralis e) nervus cutaneus femoralis	20 50 30 40 50 40 40 40 30 40 40 40 40 50 50 – 80 20 20 40 10

f) nervus ischiadicus proximálna časť	60
g) nervus ischiadicus distálna časť	50
h) nervus fibularis	30
i) nervus tibialis	30
D. Porucha viacpočetných periférnych nervov a miechových koreňov (polyneuropatie, polyradikuloneuritídy)	
a) ľahká porucha	20
b) stredná porucha	30 – 40
c) ťažká porucha	50 – 80
d) kompletná porucha	90 – 100
3. Cerebelárne poruchy	
a) ľahká porucha	20
b) stredná porucha (neocerebelárna symptomatológia)	30 – 40
c) ťažká porucha (neo + paleocerebelárna porucha)	50 – 80
d) kompletná	90 – 100
4. Extrapiramidové poruchy (Parkinsonský, choreatiformný, dystónny)	
a) ľahká porucha	20
b) stredná porucha	40
c) ťažká porucha	50 – 80
d) kompletná	90 – 100
5. Kmeňové poruchy (závraty, synkopy, bulbárny syndróm)	
a) ľahká porucha	10
b) stredná porucha	30 – 40
c) ťažká porucha	50 – 80
d) komplexná s dôsledkami na celkový stav	90 – 100
6. Záchvatové poruchy	
A. Epilepsia (závažnosť postihnutia podľa frekvencie záchvatov a prítomnosti straty vedomia)	
a) ľahká porucha – sporadické GM, alebo PM s pauzami mesiacov	20
b) stredná porucha – za rok viackrát GM, alebo PM s pauzami týždňov	30 – 40
c) ťažká porucha – GM s pauzami týždňov, alebo PM s pauzami dní	50 – 80
d) kumulácia až séria záchvatov – GM týždenne, alebo PM denne	90 – 100
B. Ostatné paroxyzmálne stavy (narkolepsia, kataplexia, migréna, neuralgia)	
a) ľahká porucha – sporadické záchvaty	10
b) stredná porucha – časté záchvaty 2 – 3x do týždňa	30
c) ťažká porucha – vysoká frekvencia záchvatov [podstatne častejšie záchvaty ako v bode b)]	
d) liečbou neovplyvniteľné záchvaty s obmedzenou výkonnosťou a sekundárnymi telesnými dôsledkami	
7. Diseminované poruchy CNS (demyelinizačné ochorenia a iné podobné zriedkavé ochorenia)	
a) ľahká porucha (EDSS 1,0 – 3,0)	40
b) stredná porucha (EDSS 3,5 – 5,5)	50 – 60
c) ťažká porucha (EDSS 6 – 7,5)	70 – 80
d) komplexná porucha (EDSS 8,0 – 9,5)	90 – 100
8. Difúzne poruchy CNS (encefalopatie rôznej etiológie)	
a) ľahká porucha	30 – 40
b) stredná porucha	50 – 80
c) ťažká porucha	90 – 100
d) komplexná porucha	20
	50
	60 – 80
	90 – 100

9. Nádory lebkovej dutiny a miechového kanála	
a) stavy po operácii, stavy počas onkologickej liečby	50 – 60
b) po stabilizácii (do piatich rokov od stabilizácie)	50
c) po stabilizácii s minimálnym až miernym reziduálnym nálezom (päť rokov od stabilizácie)	40
d) neliečiteľné formy so stredne ťažkým postihnutím	60 – 80
e) neliečiteľné formy s ťažkým postihnutím	90 – 100

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa poruchy funkcie, výpadových javov, výskytu záchvatov, dĺžky trvania záchvatov, výskytu vegetatívnych porúch, topického neurologického nálezu, psychiatrického nálezu a psychologického nálezu.

Miera funkčnej poruchy sa určí podľa funkčných porúch na končatinách, porúch inervácie močového mechúra a konečníka s prihliadnutím na dominantnosť hornej končatiny.

VI. Zrak

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Úplná slepota oboch očí	90
2. Praktická slepota oboch očí (1/60 – 3/60)	80
3. Slabozrakosť (V 3/60 – 6/60)	
a) deti a mladiství do skončenia školskej dochádzky	80
b) dospelí	60 – 70
4. Slabozrakosť (V 6/60 – 6/18)	
a) deti do skončenia povinnej školskej dochádzky	60 – 70
b) dospelí	50 – 60
5. Výpady zorného poľa (úplné, polovičné a kvadrantové) pri strate alebo slepote druhého oka	60 – 80
6. Koncentrické zúženie pri strate druhého oka	
a) od 50° do 30° od centra	40
b) od 29° do 11° od centra	50 – 60
c) od 10° do 5° od centra	80 – 90
7. Diplopia	20
8. Strata jedného oka	30
9. Strata šošovky jedného oka pri slepote alebo strate druhého oka bez možnosti náhrady umelou vnútroočnou šošovkou	
a) u detí do skončenia povinnej školskej dochádzky	60
b) dospelí	50
10. Odstránenie oka pre zhubný nádor	
a) počas onkologického liečenia	80 – 100
b) po stabilizácii zdravotného stavu (päť rokov od stabilizácie)	50
c) neliečiteľné formy	100

Kategoríe oslabenia zraku	Zraková ostrosť s najlepšou možnou korekciou	
	maximum	minimum
1. slabozrakosť	6/18 3/10 (0,3) 20/70	6/60 1/10 (0,1) 20/200
2. slabozrakosť	6/60 1/10 (0,1) 20/200	3/60 1/20 (0,05) 200/400
3. praktická slepota	3/60 1/20 (0,05) 20/400	1/60 (rátať prstov na 1m) 1/50 (0,02) 20/1200
4. praktická slepota	1/60 (rátať prstov na 1 m) 1/50 (0,02) 20/1200	Vnímanie svetla (svetlocit)
5. úplná slepota	Bez svetlocitu	
6.	Bez zistenia alebo bez špecifikovania – neurčené alebo nehodnotiteľné	

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa miery zníženia zrakovkej ostroti s korekciou, rozsahu zorného poľa, hĺbkového videnia, okulomotoriky, slzenia, citlivosti na prach, na svetlo, ochorenia očných adnexov a adaptácie.

Miera funkčnej poruchy ptózy hornej mihalnice s úplným uzáverom očnej štrbiny, glaukómu (zelený zákal) a ostatných očných chorôb sa určí podľa stupňa zúženia zorného poľa, zrakovkej ostroti, schopnosti orientovať sa a psychického stavu.

Miera funkčnej poruchy pri výpadoch horných kvadrantov zorného poľa – žažšie je závažnejšia ako pri výpadoch dolných kvadrantov zorného poľa.

Poznámky:

K bodu 6.c) – zorné pole o rozsahu menej ako 10 ale viac ako 5 stupňov okolo centrálnej fixácie, treba zaradiť do 3. kategórie oslabenia zraku. Zorné pole o rozsahu nie väčšom ako 5 stupňov zaradiť do 4. kategórie oslabenia zraku aj v prípade, ak zraková ostrosť je normálna.

VII. Poškodenie ORL orgánov (sluchový, rovnovážny orgán, dýchacie a hltacie orgány) a ďalšie ORL postihnutia

Druh zdravotného postihnutia	Miera funkčnej poruchy v %
1. Vrodená obojstranná praktická hluchota u detí alebo hluchota u detí, ktorá sa vyskytla až po rozvinutí reči, do skončenia prípravy na povolanie (vrátane nositeľov kochleárných implantátov, podľa Fowlera viac ako 85 – 90 %)	70 – 80
2. Získaná obojstranná praktická hluchota alebo hluchota u detí, ktorá sa vyskytla až po rozvinutí reči, do 18. roku veku	60 – 80
3. Obojstranná hluchota dospelých	
a) praktická hluchota podľa Fowlera viac ako 85 %	70
b) úplná hluchota podľa Fowlera 100 %	80

4.	Obojstranná ťaťká nedoslýchavosť u detí a dospelých zisťovaná slovnou alebo objektívnou audiometriou (aj u nositeľov kochleárných implantátov podľa Fowlera 80 % a viac)	50 – 60
5.	Obojstranná stredne ťaťká nedoslýchavosť u detí podľa Fowlera 55 % a viac	50
6.	Obojstranná stredne ťaťká nedoslýchavosť u dospelých podľa Fowlera 55 % a viac	40
7.	Poruchy rovnováhy (objektívizovateľné poruchy vestibulárneho ústroja)	
	a) ľahké závraty s hučaním v ušiach	20
	b) stredne ťaťké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi)	50
	c) ťaťké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi) alebo ťaťký tinnitus	60 – 100
8.	Komplikovaný chronický zápal stredného ucha	30
9.	Strata jednej ušnice	20
10.	Strata oboch ušníc	50
11.	Zhubné nádory (hltanu, mandlí, hrtanu a pod.)	
	a) po odstránení nádoru pri onkologickej liečbe	50 – 80
	b) po stabilizácii (do piatich rokov po stabilizácii)	50
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od ukončenia liečby)	40
	d) neliečiteľné formy zhubných nádorov	90 – 100
	e) recidívy	70 – 80

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa miery zníženia sluchu (CSS podľa Fowlera vyjadrená v percentách), poruchy reči následkom poškodenia sluchu, hučania v ušiach, bolesti v ušiach, poruchy rovnováhy, závratov, sociálnej adaptability a obmedzenia komunikačných schopností.

Kvantitatívna strata sluchu sa hodnotí bez použitia pomôcky (načúvací prístroj).

VIII. Srdce a obehové ústrojenstvo

A. Postihnutie srdca

	<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1.	Vrodené alebo získané srdcové chyby a postihnutie veľkých srdcových ciev, ischemická choroba srdca, stavy po infarkte myokardu, chronické reumatické choroby srdca, kardiomyopatie, stavy po myokarditídach a pod.	
	a) s miernym znížením výkonnosti: nijaké prejavy srdcovej a koronárnej nedostatočnosti ako dýchavičnosť, anginózne bolesti i pri silnejšom telesnom zaťažení (napríklad rýchla chôdza 7 km/hod., námahová telesná práca, záťaž viac ako 100 W, MET nad 7), EF ľavej komory 55 – 80 %	
	b) stavy zodpovedajúce NYHA II stupeň postihnutia zodpovedá poklesu výkonnosti pri stredne ťaťkom zaťažení (napríklad chôdza 5 km/hod., ťaťkosti pri stredne ťaťkej telesnej práci a rekreačných aktivitách, maximálna záťaž 75 W, MET 4 – 6,6), EF ľavej komory 45 – 55 %	10 – 20
	c) stavy zodpovedajúce NYHA III stupeň postihnutia zodpovedá podstatnému obmedzeniu bežnej fyzickej aktivity (napríklad prechádzka 3 km/hod., stúpanie po schodoch na 1. poschodie, ľahká telesná práca, maximálna záťaž 50 W, MET 2 – 3,9), EF ľavej komory pod 35 %	30 – 40
	d) stavy zodpovedajúce NYHA IV zjavné prejavy srdcového zlyhania v pokoji, dlhotrvajúce obdobia srdcovej dekompenzácie, možná iba minimálna fyzická aktivita (maximálne 25 W, MET pod 2), EF ľavej komory pod 25 %	50 – 70
		80 – 100

2.	Poruchy srdcového rytmu	
	a) bez hemodynamických následkov alebo len nepatrné subjektívne ťažkosti	0 – 10
	b) s ľahkými hemodynamickými poruchami, liečbou kompenzované poruchy	20 – 30
	c) s ťažkými hemodynamickými poruchami (závažová insuficiencia) alebo liečbou ťažko ovplyvniteľné poruchy	50 – 70
3.	Stavy po operácii srdca (náhrady srdcových chlopní, operácie srdcových chýb, stavy po resekcii aneurizmu srdcovej komory, stavy po revaskularizačných výkonoch na vencových tepnách)	
	a) s dobrým funkčným výsledkom	20
	b) pri stredne zníženom výkone	40
	c) pri závažnom znížení výkonu	50 – 80
4.	Implantácia kardiostimulátora	20 – 30
5.	Stavy po koronárnej angioplastike s dobrým efektom	20
6.	Chronické cor pulmonale Miera funkčnej poruchy sa určí podľa porúch výkonnosti srdca a pľúc s prihliadnutím na stupeň hromadenia krvi v pľúcach a pľúcnej hypertenzie	50 – 80
7.	Transplantácia srdca a pľúc	
	a) do piatich rokov od transplantácie podľa funkcie a liečby	80
	b) po piatich rokoch od transplantácie podľa funkcie liečby	50
8.	Poruchy krvného tlaku – arteriálna hypertenzia	
	a) 1. stupeň – mierna forma	10
	b) 2. stupeň – stredná forma	30
	c) 3. stupeň – ťažká forma (orgánové komplikácie)	50 – 70

B. Postihnutie ciev

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>		<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1.	Artériovenózne píščaly	
	a) bez hemodynamického účinku alebo porúch periférneho prekrvenia	0 – 10
	b) s nepatrnými hemodynamickými vplyvmi alebo poruchami periférneho prekrvenia	20 – 30
	c) s manifestnými prejavmi	50
2.	Aneurizmy	
	a) bez funkčnej poruchy, bez obmedzenia výkonnosti	0 – 10
	b) malé periférne výdute	0 – 10
	c) iné	20 – 30
	d) dissekujúce aneurizmy aorty, veľké aneurizmy abdominálnej aorty a veľkých panvových tepien s obmedzením výkonnosti	50 – 80
3.	Tepnové uzáverové choroby – uzávěry tepien dolných končatín	
	a) štádium I. podľa Fontainea na jednej dolnej končatine alebo na oboch končatinách	0 – 10
	b) štádium II. podľa Fontainea s obmedzením kolaterálneho obehu, klaudikácie po 300 m – 500 m (Doppler na nohe 80 – 100 mm Hg)	20 – 30
	c) štádium III. podľa Fontainea klaudikácie po 50 m – 300 m (Doppler na nohe 60 – 80 mm Hg)	50 – 60
	d) štádium IV. podľa Fontainea s bolesťami v pokoji a trofickými zmenami	70 – 80
4.	Kľčové žily	
	a) s nepatrným opuchom na končatine s minimálnymi trofickými zmenami na koži bez ťažkostí, jedna alebo obidve končatiny	0 – 10
	b) s výraznými ťažkosťami z hromadenia krvi v žilách, prítomnými recidívami zápalu – jedna alebo obidve končatiny	10 – 20

c) s chronickými recidivujúcimi defektmi podľa rozsahu a výskytu na jednej alebo oboch končatinách	30 – 50
d) chronická venózna insuficiencia s defektom	
1. jedna dolná končatina	40 – 50
2. oboje dolné končatiny	50 – 60
e) posttrombotický syndróm v oblasti panvy alebo dutých žíl	60 – 70
5. Lymfedém na jednej alebo na oboch končatinách	
a) so zväčšením obvodu končatiny do 5 cm, bez obmedzenia pohybu	
b) so zväčšením obvodu nad 5 cm, s obmedzením pohybu končatiny pre väčšiu hmotnosť a pre ovplyvnenie kľbových funkcií	0 – 10
c) pri neschopnosti používať postihnutú končatinu	20 – 40
6. Funkčné srdcovo-cievne syndrómy, ortostatická hypotónia	50 – 80
a) s ľahkými klinickými prejavmi	
b) s častými závratmi a so sklonom ku kolapsom	10
	20 – 30

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa rozsahu a stupňa obmedzenia výkonnosti srdcovocievneho systému.

Na určenie miery funkčnej poruchy zdravotného postihnutia je menej dôležitý druh ochorenia srdca a obehového ústrojenstva ako rozdiel na stratu výkonu podľa už prítomného štádia ochorenia.

Pri tepnových uzáveroch na hornej končatine sa určí stupeň funkčnej poruchy tak, že sa porovnáva s inými zdravotnými postihnutiami v tejto oblasti.

Pri veľmi výrazných poruchách – lymfedéme treba brať do úvahy zoohyzenie končatiny.

Pri poruche krvného tlaku sa miera funkčnej poruchy určí po systematickej farmakoterapii a podľa preukázaných orgánových komplikácií.

IX. Dýchacia sústava

Druh zdravotného postihnutia	Miera funkčnej poruchy v %
1. Chronický zápal priedušiek bez obštrukčnej ventilačnej poruchy	10
2. Opakujúce sa zápaly pľúc s pridruženou spastickou zložkou	20
3. Chronická obštrukčná choroba pľúc: chronická obštrukčná bronchitída a emfyzém pľúc	
a) ľahký stupeň – GOLD I – zodpovedá FEV1 nad 80 % a/alebo námahové dyspnoe MMRC 0 – 1	20
b) stredný stupeň – GOLD II – zodpovedá FEV1 50 – 80 % a/alebo námahové dyspnoe MMRC 2	40
c) ťažký stupeň – GOLD III – zodpovedá FEV1 30 – 50 % a/ alebo námahové dyspnoe MMRC 3	50
d) veľmi ťažký stupeň – GOLD IV – zodpovedá FEV1 menej ako 30 %, a/alebo závažné komplikácie: chronické cor pulmonale s atakmi zlyhávania pravého srdca, alebo potreba dlhodobej domácej oxygenoterapie, a/alebo námahové dyspnoe MMRC 4	80
4. Bronchiálna astma (podľa tabuľky č. 2)	

Tabuľka č. 2 Stupne závažnosti a symptomatológia u bronchiálnej astmy

Stupeň závažnosti	Denné symptómy	Nočné symptómy	Funkcie pľúc	Miera funkčnej poruchy v %	Stupeň zdravotného postihnutia/ všeobecný kvalifikátor telesných funkcií (MKF)
a) ľahká intermitentná astma	Menej ako 1x týždenne, mierne alebo žiadne záchvaty	menej ako 2x za mesiac	FEV1 (PEF) viac ako 80 % Variabilita PEF menej ako 20 %	20	1
b) ľahká perzistujúca astma	Minimálne 1x týždenne, ale nie denne, záchvaty menej ako 2x týždenne, vplyv na aktivitu	viac ako 2x za mesiac	FEV1 (PEF) viac ako 80 % Variabilita PEF 20 – 30 %	30	2
c) stredne ťažká perzistujúca astma	Denne, záchvaty minimálne 2x týždenne, vplyv na aktivitu	viac ako 1x za týždeň	FEV1 (PEF) 60 – 80 % Variabilita PEF viac ako 30 %	40	2
d) ťažká perzistujúca astma	Stále, záchvaty často, fyzická aktivita limitovaná	časté	FEV1 (PEF) viac ako 60 % Variabilita PEF viac ako 30 %	60	3

Druh zdravotného postihnutia	Miera funkčnej poruchy v %
5. Difúzne parenchýmové ochorenia pľúc (pneumokoniózy, exogénna alergická alveolitída, pľúcne fibrózy, kolagenózy, poškodenie liekmi a i.), s dokázanou poruchou difúznej kapacity pľúc (parameter DCOSB) a /alebo reštrikčnou ventilačnou poruchou (parameter vitálna kapacita FVC), ďalej stavy po operácii pľúc	
a) námahové dyspnoe MMRC 0 – 1 a/alebo vitálna kapacita pľúc viac ako 80 % alebo DCOSB 60 – 80 % (NYHAI)	20
b) námahové dyspnoe MMRC 2 a/alebo vitálna kapacita pľúc 60 – 80 % alebo DCOSB 40 – 60 % (NYHAII)	40
c) námahové dyspnoe MMRC 3 a/alebo vitálna kapacita pľúc menej ako 60 % alebo menej ako 40 % (NYHA-III)	50
d) chronické cor pulmonale s atakmi zlyhávania pravého srdca alebo potreba dlhodobej domácej oxygenoterapie alebo MMRC 4 (NYHAIV)	80
6. Zhubné nádory (bronchiálne alebo pľúcne)	
a) počas chemoterapie, aktinoterapie, chirurgickej liečby	80
b) neliečiteľné formy	80
c) stav po stabilizácii (do piatich rokov od stabilizácie)	100
d) stav po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie) s ľahkým obmedzením pľúcnych funkcií	50
e) obmedzenie pľúcnej funkcie stredného až ťažkého stupňa	40
f) recidívy	60 – 80
	70 – 80

7. Bronchiálna astma u detí, astmatický syndróm	
a) ľahká forma – astmatické bronchitídy bez trvalého obmedzenia ventilačnej poruchy pľúc, ktoré trvajú aspoň šesť týždňov v roku	20 – 30
b) stredná forma – stredne ťažké perzistujúce astmatické bronchitídy trvajúce aspoň dva až tri mesiace v roku s trvalou ventilačnou poruchou pľúc ľahkého až stredného stupňa	30 – 50
c) ťažká forma – trvalá ventilačná porucha stredne ťažkého až ťažkého stupňa	50 – 70
d) veľmi ťažká forma – trvalá globálna dychová nedostatočnosť s prejavmi dekompenzácie	80 – 90
8. Sarkoidóza	
a) zväčšenie vnútrohruďných uzlín s ľahkým funkčným obmedzením a klinickou symptomatológiou	20
b) postihnutie pľúc s klinickou symptomatológiou	50 – 70
9. Ústna dutina a horné dýchacie cesty	
a) defekt pier so stálym slinotokom s poruchou reči a príjmu potravy	
b) ťažká porucha funkcie jazyka, artikulácie, žuvania s možnosťou prijímať len tekutú stravu	20 – 30
c) rozsiahly defekt podnebia s protézou	
d) strata podnebia bez možnosti korekcie protézou s poruchou reči a príjmu potravy	50 – 60
e) vrodené rázštep pier, čeľustí, podnebia u detí do dosiahnutia dobrého funkčného stavu orofaciálnej sústavy	20
f) stavy po operáciách rázšepu pier, čeľustí, podnebia u dospelých podľa poruchy reči a prehĺtania	50 – 60
g) izolovaný rázštep pier alebo podnebia	50 – 60
h) trvalá tracheostómia (celkový stav, komplikácie)	20 – 30
i) obojstranná obrna nervu recurrens s poruchou hlasu	20 – 30
j) poruchy artikulácie a hlasu	50 – 60
1. ťažko zrozumiteľná reč	30
2. nezrozumiteľná reč	
3. ťažká zajakavosť	
k) nádory slinných žliaz	20 – 30
1. benígne	50 – 60
2. malígne do ukončenia liečby	20 – 30
3. po stabilizácii stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	
4. po stabilizácii stavu (po piatich rokoch od stabilizácie)	20
5. neliečiteľné formy	60
6. recidívy	40
l) iné poruchy priechodnosti dýchacích ciest (podľa ovplyvnenia dýchania a výkonnosti)	50
10. Chronický zápal prínosových dutín ťažkého stupňa s komplikáciami (hnisavá sekrécia, dráždenie trojklaného nervu, tvorba polypov, vnútrolebkové, očné)	90
	60
	20 – 30
11. Úplná strata čuchu	
	20 – 40
	10 – 20

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa vplyvu vlastnej choroby na celkový stav, pôsobenia a dôsledkov na ostatné orgány. Pri sarkoidóze sa určí podľa rozsahu obmedzenia pľúcnych funkcií.

Klasifikácia GOLD:

Na klasifikáciu dýchavice, ktorá sprevádza nielen CHOCHP (chronické obštrukčné choroby pľúc) ale aj ostatné pľúcne choroby, sa používa aj stupnica MMRC (Modified Medical Council Dyspnea scale). Táto uvedená stupnica nahrádza stupnicu NYHA (pôvodne určená na označenie stupňa poruchy dýchania pri kardiovaskulárnych chorobách).

Tabuľka č. 3 Klasifikácia dušnosti podľa MMRC:

Štádium	Popis funkčného postihnutia pri CHOCHP
0	Bez dyspnoe s výnimkou veľkej záťaže
1	Dyspnoe pri ponáhľaní sa po rovine alebo chôdza do rovného kopca
2	Pre dyspnoe chodí pomalšie ako rovesníci alebo musí zastaviť pri chôdzi svojím tempom po rovine
3	Zastaví sa pre dyspnoe po prejení 100 yardov (metrov) alebo po niekoľkých minútach chôdze po rovine
4	Dyspnoe, ktoré nedovolí opustiť dom, alebo dyspnoe pri obliekaní a vyzliekaní

X. Tráviace ústrojenstvo**A. Ochorenie pažeráka**

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Trakčný a pulzný divertikul (podľa veľkosti a ťažkostí)	
a) bez podstatnej prekážky pri príjme potravy	10
b) so značnou prekážkou pri príjme potravy	40
2. Funkčná alebo organická stenóza pažeráka	
a) bez podstatnej prekážky pri príjme potravy	10
b) s poruchou pri príjme potravy	30
c) so značnou poruchou výživy a výkonnosti	50
3. Malígný nádor pažeráka	
a) po radikálnej a onkologickej liečbe nádoru a podľa stavu výživy	60 – 80
b) po stabilizácii zdravotného stavu – trvale	50
c) po stabilizácii zdravotného stavu so značným úbytkom výživy a výkonnosti	90 – 100
d) recidívy	70 – 80
4. Totálna náhrada pažeráka s poruchou príjmu potravy, s obmedzením výživy a výkonnosti, so zohľadnením prípadného zošyďujúceho pôsobenia	70 – 90

B. Ochorenie žalúdka

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Chronické, recidivujúce vredy žalúdka a dvanástnika	
a) recidivujúce (po dvoch až troch rokoch)	10
b) s častejšími recidívami ochorenia	30
c) s trvalým výrazným znížením výživy a výkonnosti s komplikáciami	50
2. Totálne odstránenie žalúdka (hodnotí sa vplyv na stav výživy a úbytok výkonnosti, prípadné komplikácie)	50 – 80
3. Chronická gastritída (ireverzibilná zmena sliznice žalúdka)	
a) bez podstatných klinických prejavov	0 – 10
b) s úbytkom výživy a výkonnosti alebo s výraznými komplikáciami	30 – 50
4. Dráždivý žalúdok (funkčná porucha)	10

5.	Čiastočné odstránenie žalúdka, gastroenteroanastomóza	
	a) s dobrou funkciou	10 – 20
	b) s komplikáciami (napríklad dumpingový syndróm, ulcus pepticum)	30 – 50
6.	Čiastočné alebo úplné odstránenie žalúdka pre malignitu (treba počkať spravidla päť rokov, či bola liečba úspešná)	
	a) pri čiastočnom odstránení žalúdka vo včasnom štádiu (early cancer – T1 – NOMO)	50
	b) po čiastočnej alebo úplnej resekcii žalúdka pri prebiehajúcom onkologickom liečení	80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu a podľa stavu výživy (do piatich rokov od stabilizácie)	50
	d) po stabilizácii zdravotného stavu a podľa stavu výživy (po piatich rokoch od stabilizácie)	40 – 50
	e) recidívy	70 – 80
	f) neliečiteľné formy	90 – 100

C. Ochorenie tenkého a hrubého čreva

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>		<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1.	Chronický zápal čriev, divertikulitída, divertikulóza, čiastočné resekcie čreva alebo iné črevné poruchy	
	a) s miernou poruchou funkcie	30
	b) s trvalými symptómami (napríklad hnačky, spazmy a pod.)	40 – 50
	c) so značným úbytkom hmotnosti a výkonnosti	60
2.	Colitis ulcerosa (idiopatická proktokolitída, Crohnova choroba)	
	a) s miernym účinkom na celkový stav (hnačky, znížená výkonnosť)	20
	b) so stredne závažným účinkom na celkový stav (trvalé alebo často recidivujúce zápaly sliznice s krvácaním)	50
	c) s ťažkým účinkom na celkový stav a výkonnosť (perforácie, opakované operácie, malnutícia)	60 – 80
3.	Črevné malabsorpcie (coeliakia, sprue, malabsorpcia spôsobená intoleranciou)	
	a) u dospelých pri diétoterapii podľa závažnosti klinických príznakov	40 – 50
	b) u detí do skončenia povinnej školskej dochádzky	40 – 50
	c) na liečbu rezistentné pokročilé formy u dospelých so znížením stavu výživy a výkonnosti	50
4.	Po odstránení malígneho tumoru čreva	
	a) po odstránení lokalizovaných črevných nádorov z oblasti tračníka alebo rekta vo včasnom štádiu (T1 – NOMO Dukes A) počas onkologickej liečby	50 – 70
	b) s vytvorením trvalej kolostómie	60
	c) počas onkologickej liečby bez vytvorenia kolostómie	80
	d) po stabilizácii zdravotného stavu podľa stavu výživy (do piatich rokov od stabilizácie)	60
	e) po stabilizácii zdravotného stavu podľa stavu výživy (po piatich rokoch od stabilizácie)	80
	f) recidívy	60
	g) neliečiteľné formy	50
		40 – 50
5.	Stavy po odstránení podstatnej časti tenkého alebo hrubého čreva (nenádorové príčiny)	
	a) tenkého čreva s poruchami výživy (prejavujú malabsorpcie)	70 – 80
	b) hrubého čreva	90 – 100
6.	Zrasty v brušnej dutine	
	a) bez výraznejšej klinickej symptomatológie	60 – 80
	b) s poruchami pasáže (striedanie hnačiek a obštipácie)	50
	c) s poruchami pasáže (striedanie hnačiek a obštipácie) a poruchami výživy (malabsorpcia)	10
	d) s častými recidivujúcimi ileóznymi stavmi	20 – 30
		50
		50 – 60

7. Hemoroidy	
a) bez výrazných ťažkostí s občasným krvácaním	10
b) s častými recidivujúcimi zápalmi, trombotizovaním alebo silnejším krvácaním	20
8. Vyvrátenie konečníka	
a) malý reponibilný	10
b) trvalý s krvácaním	30
9. Slabosť zvierača ritného otvoru	
a) s občasným odchodom stolice	50
b) s úplným odchodom stolice – inkontinencia	70
10. Perianálne píščaly	
a) bez stálej sekrécie	10
b) s častou alebo trvalou sekréciou	30 – 50
11. Umelý ritný otvor	
a) s dobrou možnosťou uzáveru (možnosť používania kolostomického pásu)	50
b) bez možnosti uzáveru	70

Diagnóza coeliakie u detí a dospelých dosahuje minimálne 50 % miery funkčnej poruchy (aj pri stabilizácii ochorenia).

Pri rozsiahlom vyvrátení konečníka, kolostómii, ileostómii a silne secernujúcich sterkorálnych fistúl treba hodnotiť aj zásah do psychickej oblasti jedinca (najmä obmedzenie spoločenského styku, sexuálneho života atď.).

Vyvrátenie konečníka, hemoroidy a rektálne píščaly treba hodnotiť podľa lokality, rozsahu, funkcie zvierača a črevnej steny.

D. Ochorenie pečene, žľových ciest, podžalúdkovej žľazy

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Chronická nebiliárna a biliárna hepatitída (podľa biochemickej aktivity)	
a) ľahkého stupňa	10 – 20
b) stredného stupňa	20 – 40
c) ťažkého stupňa	50 – 90
2. Círhóza pečene (podľa Child–Pughovej klasifikácie)	
a) štádium A	20 – 30
b) štádium B	50
c) štádium C	50 – 70
d) portálna hypertenzia po skratovej operácii	50 – 70
3. Steatóza nealkoholická steatohepatitída, toxické poškodenie pečene	
a) s ľahkou biochemickou aktivitou	10
b) so strednou biochemickou aktivitou	20 – 40
c) s ťažkou biochemickou aktivitou	50 – 60
4. Resekcia pečeneového laloka, segmentu	50 – 70
5. Malígne nádory pečene, žľzníka, žľových ciest, podžalúdkovej žľazy	
a) počas onkologickej liečby	90 – 100
b) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	50
c) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie)	40 – 50
d) recidívy	70 – 80
e) neliečiteľné formy	90 – 100

6.	Transplantácia pečene (podľa funkčného nálezu, stavu výživy)	
	a) v prvom roku	70
	b) po roku podľa biochemickej aktivity	50 – 70
7.	Chronické zápaly intrahepatálnych žlčových ciest	
	a) ľahkého stupňa	10 – 20
	b) stredného stupňa	20 – 40
	c) ťažkého stupňa	50 – 90
8.	Ochorenia žlčových ciest (litiáza, chronické recidivujúce zápaly, dyskinéza)	
	a) s kolikami s odstupom niekoľkých mesiacov, zápalov s odstupom rokov	10
	b) s častejšími kolikami a so zápalmi, s intenzívnymi ťažkosťami	20
	c) s dlhotrvajúcimi zápalmi alebo komplikáciami, podľa stavu výživy	40 – 50
9.	Strata žlčníka	
	a) so zvyškovými funkčnými poruchami, postcholecystektomický syndróm	20
	b) pri dlhšie trvajúcich kolikách	40
10.	Chronické ochorenie podžalúdkovej žľazy podľa účinku na celkový zdravotný stav, častosť a rozsah bolesti	
	a) čiastočné zníženie výkonnosti, slabšia výživa, dyspeptické ťažkosti, hnačky	10
	b) zníženie výkonnosti, oslabenie výživy, častejšie hnačky	40
	c) výrazné zníženie výživy a výkonnosti, tukové stolice	50

Pri ochoreniach pečene používať klasifikáciu vývojového štádia chronickej hepatitídy a cirhózy pečene podľa Childa a Pughu.

E. Prietrž

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>		<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1.	Slabinová, skrotálna alebo stehenná prietrž podľa veľkosti a reponibility	
	a) jedno– alebo obojstranná bez klinickej symptomatológie	10
	b) pri klinickej symptomatológii (bolesti, obmedzenie pohybu pri záťaži a pod.)	20
2.	Pupočná prietrž alebo prietrž v bielej línii podľa klinickej symptomatológie	10
3.	Prietrž v jazvách po brušnej operácii	
	a) bez výraznej symptomatológie podľa veľkosti	10
	b) so značným obmedzením brušného lisu	20
	c) pri poruchách pasáže bez značných komplikácií	30
	d) pri častých recidivujúcich prejavoch ileózných stavov	50
	e) stavy po operácii a reoperácii s rekonštrukciou brušnej steny	60
4.	Prietrž bránice	
	a) pažeráková sklzná prietrž	10
	b) iné malé bránicové prietrže bez podstatnej funkčnej poruchy	10
	c) väčšie bránicové prietrže podľa stupňa funkčnej poruchy (refluxná ezofagitída)	20
	d) prietrž s rozsiahlym premiestnením brušných orgánov s poruchami pasáže a s vplyvom na kardiopulmonálny systém	50 – 60
5.	Hydrokéla a varikokéla	10

Miera funkčnej poruchy sa pri organických a funkčných ochoreniach zažívacieho traktu určí podľa stupňa a úbytku výkonnosti, stupňa orgánových porúch a podľa potreby osobitných režimových opatrení. Pri alergicky podmienených ochoreniach má význam zamedzenie pôsobenia alergénov.

Po selektívnej proximálnej vagotómii prichádza hodnotenie miery funkčnej poruchy do úvahy, ak sú prítomné črevné poruchy (hnačky), alebo pretrvávajú účinky základného ochorenia.

Pri poruchách výživy hodnotíme hmotnosť vyjadrenú podľa BMI. Pri zvýšení BMI nad 40 hovoríme o malígnej obezite, pri znížení BMI pod 18 hovoríme o podvýžive.

XI. Ochorenie kože

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Jazvy po popálení alebo poleptaní na ploche a) do 40 % kožného krytu b) nad 40 % kožného krytu	20 – 40 50 – 60
2. Dekubity na ploche a) do 5 % kožného krytu b) nad 5 % kožného krytu	20 – 30 60 – 80
3. Ekzémy a) chronický ekzém (napr. kontaktný ekzém) na viditeľných častiach tela (žajšieho stupňa podľa rozsahu) b) endogénny ekzém, atopická dermatitída s dlhotrvajúcimi prejavmi generalizovaného charakteru, dermo-respiračný syndróm c) seboroický ekzém žajšieho stupňa s postihnutím viditeľných častí tela	30 – 40 30 – 50 50 – 60
4. Acne vulgaris a rosacea	10 – 20
5. Hlboké formy akné a rinophýma	30 – 50
6. Acne conglobata s opakovanou tvorbou písžal, vredov a trvalou premenou tkaniva na jazvy	30 – 50
7. Systémové ochorenia spojivového tkaniva (lupus erythematosus, dermatomyozitída, sklerodermia) a) kožné zmeny ohraničené na predilekčných miestach alebo pri väčšom rozšírení, podľa funkčného postihnutia b) rozsiahle kožné zmeny, ulcerácie, obmedzenie pohybov v kĺboch, postihnutie vnútorných orgánov	20 – 30 60 – 80
8. Pľuzgierovité kožné ochorenia (napríklad pemfigus) a) chronické stredne žajžké až žajžké postihnutie kože a slizníc b) generalizované postihnutie kože a slizníc	60 – 80
9. Psoriasis vulgaris, chronické formy parapsoriázy a) s výskytom na predilekčných miestach b) generalizovaná forma s kĺbovým postihnutím, remisiami trvajúcimi niekoľko mesiacov c) generalizovaná žajžká forma postihujúca celý povrch tela bez období zlepšenia	30 – 50 60 – 80 10 – 20
10. Erythrodermia a) pri miernej intenzite zápalového procesu b) pri vysokej intenzite zápalového procesu s žajžkou alteráciou celkového stavu	50 60 – 80
11. Ichtyóza a) stredne žajžká forma dlhodobo postihujúca trup a končatiny b) žajžká forma postihujúca celý povrch tela	20 – 30 50
12. Dermatomykózy a) postihnutie nechťových platničiek rúk a nôh, prilahlých častí kože, tiež v intertriginózných priestoroch b) systémové mykózy (napr. kandidóza, histoplazmóza, kokcidiomykóza) s rozsiahlymi prejavmi na koži, s postihnutím niekoľkých vnútorných orgánov, systémov s alteráciou celkového stavu	20 – 30 60 – 80
	10 – 30 50 – 60

13. Iné chronické rozsiahle dermatózy a ich komplikácie (II. a III. st. lymsej boreliózy, kožné Tbc, následky vrodeného a získaného syfilisu)	40 – 60
14. Vrodené poruchy kože	
a) rohovatenia	30 – 50
b) vrodené poruchy súdržnosti kože	30 – 50
c) iné vrodené poruchy kože	40 – 50
15. Recidivujúci eryzipel podľa stupňa lymfedému alebo obmedzenia pohyblivosti	20 – 30
16. Redicivujúci rozsiahly opar	20 – 30
17. Choroby vlasov alebo kožného farbiva	
a) čiastočná strata	10 – 20
b) úplná strata	30 – 40
18. Malígne tumory kože (s výnimkou malých bazaliómov)	
a) po odstránení v počiatočnom štádiu	40
b) v pokročilom štádiu alebo neliečiteľné formy	80 – 90
c) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	50
d) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie)	40 – 50
e) recidívy	70 – 80

Miera funkčnej poruchy sa pri kožných ochoreniach určí podľa druhu, rozšírenia, plochy, lokality, účinku na celkový stav, sprievodné prejavy ako svrbenie, mokvanie, pálenie, zápach, tvorba jaziev. Zohľadňujú sa aj sprievodné komplikácie iných orgánov.

XII. Pohybový a podporný aparát

A. Chrbtica, choroby kĺbov, zápalové reumatické ochorenie, iné choroby kostí, chrupaviek, šliach, svalov

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Poruchy chrbtice	
a) zlomeniny tela stavca do 1/4 výšky tela stavca, spondylolistéza I. a II. stupňa, vrodené chyby a deformácie, stavy po operáciách s ľahkou poruchou statiky a dynamiky chrbtice	10
b) degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách, stavy po operáciách s trvalým postihnutím funkcie a častými recidívami a dráždenia nervov a svalov s poruchou svalového korzetu stredného stupňa, so strednou poruchou dynamiky a statiky chrbtice	30
c) ostatné postihnutia chrbtice s ťažkým stupňom poruchy funkcie (napr. skoliózy II. až IV. stupňa), s výraznou deformitou hrudníka s prihľadnutím na stupeň kardiopulmonálnej insuficiencie chronického charakteru, spondylolistézy III. a IV. stupňa, primárna diseminovaná hyperostóza s ankylózou vo viacerých segmentoch chrbtice	40 – 50
d) stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, rozsiahle degeneratívne zmeny III. a IV. stupňa s ťažkými poruchami funkcie (recidivujúcimi chronickými iritáciami nervov až radikulopatiami s motorickým deficitom na periférii trvalého charakteru, insuficiencia svalového korzetu)	50 – 60
2. Scheuermannova choroba s trvalou statodynamickou poruchou funkcie (hodnotí sa po 18. roku veku života)	
a) ľahký stupeň poruchy funkcie s chronickou vertebralgiou	10
b) stredný a ťažký stupeň poruchy funkcie s nosením korzetu	30
c) ťažká porucha s nosením korzetu	40
3. Spondylartritída ankylozujúca – Bechterevova choroba	
a) stredne ťažká forma (III. a IV. stupeň)	30
b) ťažké formy (V. stupeň)	40
c) ťažký stupeň postihnutia chrbtice s ankylózou bedrových kĺbov	30
	50
	70 – 100

4.	Artropatie, zápalové reumatické ochorenia, iné choroby kostí, chrupaviek, vnútornej výstelky kĺbu a šliach (chondropatie, synovitídy, tendovaginitídy, entezopatie atď.)	
	a) ľahké formy, zriedkavo recidivujúce, s trvalou poruchou funkcie postihnutého kĺbu alebo iných anatomických štruktúr pri trvalom postihnutí výkonu práce horných končatín a dolných končatín	10 – 20
	b) stredne ťažké formy, občas recidivujúce, so strednou poruchou funkcie, ktorá trvale obmedzuje výkonnosť organizmu	30 – 40
	c) ťažké formy, liečebne neovplyvniteľné, trvale aktívne s progresiou, s výraznými deštruktívnymi zmenami, s ťažkou poruchou funkcie, ktorá postihuje viac kĺbov horných končatín, dolných končatín a chrbtice, ťažké deformity s ťažkou poruchou pohyblivosti s polytopnou lokalizáciou a orgánovým postihnutím	
5.	Osteoporóza, osteomalácia, osteopatia	50 – 60
	a) ľahká až stredná forma lokálna alebo generalizovaná	20 – 40
	b) ťažká forma so zvýšenou lomivosťou kostí s výrazným obmedzením pohyblivosti a výskytom jednej a viacerých kompresívnych zlomenín tela stavca	
6.	Chronická osteomyelitída	50 – 70
	a) ľahký stupeň – lokalizovaná nepatrná aktivita, drobné hnisanie vo fistule	20 – 30
	b) stredný stupeň, rozsiahlejší proces, častá alebo trvalá sekrécia z fistuly s obmedzením pohyblivosti s prihliadnutím na dominantnosť hornej končatiny a pri dolnej končatine, ak ide o lokalizáciu na váhonosných kĺboch alebo na chodidle	30 – 40
	c) ťažký stupeň – časté ťažké ataky, s horúčkou, vysokou FW, zreteľná infiltrácia mäkkých častí, sekrécia z fistuly a vylučovania sekvesterov, ťažký stupeň obmedzenia pohyblivosti a výkonnosti (opakovaný neúspech konzervatívnej aj operatívnej liečby)	
7.	Stavy po zlomenine rebier (iba sériové zlomeniny rebier)	50 – 70
	a) ľahký stupeň obmedzenia ventilácie	20
	b) stredný stupeň obmedzenia ventilácie	30 – 40
	c) ťažký stupeň obmedzenia ventilácie	50 – 70
8.	Stavy po úrazoch panvy	50 – 70
	a) ľahká porucha obmedzujúca len dlhodobé státie a chôdzu	10 – 20
	b) stredne ťažká porucha s porušením statiky a dynamiky dolných končatín a driekovej chrbtice	
	c) ťažké poruchy hybnosti dolných končatín, porucha funkcie zvieráčov	
9.	Malígne nádory svalov, kostí a kĺbov	30 – 40
	a) stavy po operácii pri prebiehajúcom onkologickom liečení	50 – 70
	b) stavy po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	
	c) stavy po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie)	80
	d) neliečiteľné formy	50
	e) recidívy	40 – 50
10.	Malý vzrast, telesná výška po skončení rastu	90 – 100
	a) do 120 cm	70 – 80
	b) do 130cm	
	c) do 140 cm	50
11.	Svalové ochorenia	30 - 50
	1. myopatie, kongenitálne, progresívne svalové dystrofie (Duchenneov, Beckerov typ a pod.), zápalové myozitídy, polyomyozitídy a pod., metabolické a endokrinné	30
	a) ľahká forma s obmedzením hýbavosti	30 - 50
	b) stredne ťažká forma s výrazným obmedzením hýbavosti	60 - 80
	c) ťažká forma (imobilita)	80 - 100
	2. myasténia gravis, myastenický syndróm	
	a) ľahká forma	20
	b) stredne ťažká forma s obmedzením hýbavosti	50
	c) ťažká forma s výrazným obmedzením hýbavosti	60 – 80

12. Poúrazové svalové ochorenia (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) ľahká forma (napríklad odtrhnutie dlhej hlavy dvojhlavového svalu)	10
b) stredne ťažká forma s funkčným obmedzením	20 – 30
c) ťažká forma s výrazným funkčným obmedzením	50

B. Postihnutie končatín**B. 1. Horné končatiny**

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Strata oboch horných končatín (vrodená alebo získaná v zmysle anatomického alebo funkčného chýbania)	100
2. Úplná strata jednej hornej končatiny a jednej dolnej končatiny (vrodená alebo získaná v zmysle anatomického alebo funkčného chýbania)	100
3. Strata jednej hornej končatiny v ramennom kĺbe alebo s veľmi krátkym kýpžom (ramena) (pri dominantnej končatine +10 %)	60
4. Strata jednej hornej končatiny v ramene alebo v lakťovom kĺbe (pri dominantnej končatine +10 %)	50
5. Strata jednej hornej končatiny v predlaktí (pri dominantnej končatine +10 %)	50
6. Strata jednej ruky (celej) (pri dominantnej končatine +10 %)	50
7. Strata všetkých piatich prstov jednej ruky alebo iná strata úchopovej schopnosti jednej ruky (pri dominantnej končatine +10 %)	50
8. Strata všetkých desiatich prstov na rukách	50
9. Strata jednotlivých prstov na ruke (pri dominantnej končatine +10 %)	70 – 90
a) strata jedného palca	30
b) strata dvoch palcov	50
c) strata ukazováka, prostredníka, prstenníka	20
d) strata malíčka	0
e) strata prvého a druhého prsta, prvého a tretieho prsta, prvého a štvrtého prsta	30
f) strata druhého a tretieho prsta, druhého a štvrtého prsta	30
g) strata prvého a piateho prsta, druhého a štvrtého prsta	30
h) strata tretieho a štvrtého prsta, tretieho a piateho prsta	30
i) strata štvrtého a piateho prsta	30
j) strata troch prstov s palcom	30
k) strata štyroch prstov s palcom	50
l) strata štyroch prstov (palec zachovaný)	50
m) strata druhého až piateho prsta na oboch rukách	40
10. Stuhnutie ramenného kĺbu v priaznivej polohe pri pohyblivom ramennom kĺbe (pri dominantnej končatine +10 %)	80
11. Stuhnutie v ramennom kĺbe v nepriaznivom postavení alebo porušenej pohyblivosti ramenného kĺbu ťažkého stupňa (pri dominantnej končatine +10 %)	20
	50

12. Obmedzenie pohyblivosti jedného ramenného kĺbu (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) ľahkého stupňa (elevácie do 120°, primerané obmedzenie rotácie, vystretie, ohnutie)	10
b) stredného ťažkého stupňa (elevácie do 90°, primerané obmedzenie rotácie, vystretie, ohnutie)	20
c) ťažkého stupňa (elevácie do 10 st., rotácie takmer 0)	50
13. Obmedzenie pohyblivosti oboch ramenných kĺbov	
a) ľahkého stupňa	20
b) stredne ťažkého stupňa	40
c) ťažkého stupňa	50
14. Instabilita ramenného pletenca (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) ľahkého stupňa (subluxácie)	10
b) stredne ťažkého stupňa (zriedkavé luxácie)	30
c) ťažkého stupňa (časté luxácie)	40
15. Pseudoartróza kľúčnej kosti	10
16. Pseudoartróza ramennej kosti (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) stabilná	30
b) instabilná	50
17. Obmedzenie pohyblivosti lakťového kĺbu (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) ľahkého stupňa (vystretie/ohnutie 0° – 30° – 120°)	10
b) ťažšieho stupňa (najmä ohnutie, vrátane obmedzenia rotácie predlaktia)	20 – 30
18. Stuhnutie lakťového kĺbu (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) v priaznivom postavení	20
b) v nepriaznivom postavení	40
19. Pseudoartróza vretennej a lakťovej kosti (pri dominantnej končatine +10 %)	30 – 40
20. Stav po zlomenine vretennej kosti a lakťovej kosti zhojenej s dislokáciou a funkčnou poruchou susedných kĺbov (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) ľahký stupeň	20
b) stredne ťažký stupeň	30
c) ťažký stupeň	40
21. Obmedzenie pohyblivosti zápästia (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) ľahkého stupňa (vystretie/ohnutie 30° – 0° – 40°)	10
b) ťažšieho stupňa (vystretie/ohnutie)	30
22. Stuhnutie zápästia (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) v priaznivom postavení (ľahká dorzálna extenzia možná)	10
b) v nepriaznivom postavení	40
23. Stav po zlomenine zápästných kostí alebo po zlomenine jednej záprstnej kosti a viacerých záprstných kostí s poruchou funkcie ruky (pri dominantnej končatine +10 %)	
a) ľahký stupeň	10
b) stredne ťažký stupeň	30
c) ťažký stupeň	40

24. Poúrazové aseptické nekrózy zápästných kostí (aktívne štádium dva roky) (pri dominantnej končatine +10 %)	20 – 40
---	---------

B. 2. Dolné končatiny

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Strata oboch dolných končatín v stehne	100
2. Strata jednej dolnej končatiny v stehne a jednej dolnej končatiny v predkolení s krátkymi amputačnými kýpžami s výrazne zníženou funkciou amputovaného kýpža	80 – 90
3. Úplná strata jednej dolnej končatiny a jednej hornej končatiny	100
4. Strata jednej dolnej končatiny v bedrovom kĺbe alebo s veľmi krátkym amputačným kýpžom	80
5. Strata jednej dolnej končatiny v stehne po kolenný kĺb	60
6. Strata jednej dolnej končatiny v predkolení s dostatočnou funkciou kýpža a kĺbu	50
7. Strata oboch dolných končatín v predkolení	
a) dobrá funkčnosť amputačných kýpžov	60
b) oslabená funkčnosť amputačných kýpžov (zlé hojenie)	80
8. Strata nohy v členkovom kĺbe s dobrou alebo s oslabenou funkciou amputačného kýpža	
a) jednostranná s dobrou funkciou	30
b) jednostranná s oslabenou funkciou	40
c) obojstranná s dobrou funkciou	50
d) obojstranná s oslabenou funkciou	70
9. Strata nohy v Chopartovom kĺbe s dobrou alebo s oslabenou funkciou amputačného kýpža	
a) jednostranná s dobrým kýpžom	20
b) jednostranná s oslabeným kýpžom	30
c) obojstranná s dobrou funkciou kýpžov	40
d) obojstranná s oslabenou funkciou kýpžov	50
10. Strata nohy v Lisfrancovom kĺbe alebo v oblasti metatarzov s dobrou alebo s oslabenou funkciou amputačného kýpža	
a) jednostranná s dobrým kýpžom	20
b) jednostranná s oslabeným kýpžom	30
c) obojstranná s dobrou funkciou kýpžov	40
d) obojstranná s oslabenou funkciou kýpžov	50
11. Strata všetkých prstov na jednej nohe	30
12. Strata všetkých prstov na oboch nohách	50
13. Stuhnutie oboch bedrových kĺbov	
a) v priaznivom postavení	60
b) v nepriaznivom postavení	70 – 80
14. Stuhnutie jedného bedrového kĺbu	
a) v priaznivom postavení	40
b) v nepriaznivom postavení	50
15. Obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu (Posudzovaný kĺb sa hodnotí komplexne, nielen jeden rozsah pohybu, do úvahy treba vziať aj rtg. popis. Za hlavný pohyb je považovaná flexia.)	

a) ľahký stupeň – flexia do 100° (abdukcia do 40°, addukcia do 30°, extrarotácia do 40°, intrarotácia do 30°, extenzia 0°)	
1. jednostranne	10
2. obojstranne	20
b) stredný stupeň – flexia do 70° (abdukcia do 20°, addukcia do 10°, extrarotácia do 20°, intrarotácia do 15°, prípadná flekčná kontraktúra do 20°)	
1. jednostranne	30
2. obojstranne	40
c) ťažký stupeň – flexia do 40° (abdukcia – viklavá, addukcia – viklavá, extrarotácia – viklavá, intrarotácia – viklavá, prípadná flekčná kontraktúra nad 20°)	
1. jednostranne	40
2. obojstranne	50
16. Vrodená luxácia bedrového kĺbu počas liečby (trvajúca viac ako 1 rok), podľa stupňa kĺbovej chyby (subluxácia – luxácia) a náročnosti použitej liečby (pri obojstrannom postihnutí +10 %)	40 – 50
17. Stav po operácii bedrového kĺbu s reziduálnou poruchou funkcie (pri obojstrannom postihnutí +10 %)	
a) ľahký stupeň 0° – 10° – 90°	20
b) stredný stupeň 0° – 30° – 90°	30
c) ťažký stupeň 0° – 30° – 90° + obmedzenie rotácií v zhybe	50
18. Stav po vykonanej endoprotéze bedrového kĺbu alebo kolenného kĺbu (po reoperácii +10 %)	
a) jednostranná	30
b) obojstranná	50
19. Pseudoartróza krčka stehennej kosti	
a) stabilná	30
b) instabilná	50
20. Pseudoartróza stehennej kosti	50
21. Skrátene dolnej končatiny	
a) od 4 cm do 6 cm	20
b) nad 6 cm	30
c) nad 10 cm	50
22. Aseptická nekróza, Perthesova choroba v aktívnom štádiu počas liečenia (v rozsahu do dvoch rokov od začatia liečby)	80
23. Stuhnutie jedného kolenného kĺbu	
a) v priaznivom postavení (ohnutie o 5° – 10°)	30
b) v nepriaznivom postavení	50
24. Stuhnutie oboch kolenných kĺbov	
a) v priaznivom postavení	50
b) v nepriaznivom postavení	60
25. Uvoľnenie väzivového aparátu kolena, luxácie (pri obojstrannom postihnutí +10 %)	30
26. Stav po zlomenine jabĺčka (pri obojstrannom postihnutí +10 %)	
a) bez dislokácie úlomkov s opakovanou liečbou	20
b) s dislokáciou úlomkov	30
27. Obmedzenie funkcie v kolennom kĺbe (vystretie/ohnutie)	
a) ľahký stupeň (flexia do 100°)	
1. jednostranne	10
2. obojstranne	20

b) stredný stupeň (flexia do 70°, prípadná flekčná kontraktúra do 20°)	
1. jednostranne	30
2. obojstranne	40
c) ťažký stupeň (flexia do 30°, prípadná flekčná kontraktúra nad 20°)	
1. jednostranne	40
2. obojstranne	50
28. Pseudoartróza kostí predkolenia	50
29. Stuhnutie horného členkového kĺbu (pri obojstrannom postihnutí +10 %)	
a) v priaznivom postavení (plantárna flexia od 5 do 15 stupňov)	20
b) v nepriaznivom postavení (plantárna flexia nad 15 stupňov)	30
30. Stuhnutie dolného členkového kĺbu (v strednom postavení) (pri obojstrannom postihnutí +10 %)	10
31. Stuhnutie horného členkového kĺbu aj dolného členkového kĺbu (pri obojstrannom postihnutí +10 %)	
a) v priaznivom postavení	30
b) v nepriaznivom postavení	40
32. Obmedzenie funkcie členkového kĺbu (vystretie/ohnutie, vbočenie chodidla) (pri obojstrannom postihnutí +10 %)	
a) ľahký stupeň	20
b) stredný stupeň (0° – 0° – 30°)	30
c) ťažký stupeň	40
33. Pes equinovarus vrodený (stupeň funkčnej poruchy závisí od rozsahu deformity nohy, od schopnosti či neschopnosti stáť a chodiť bez ortopedických topánok)	
a) jednostranný	30 – 50
b) obojstranný	50 – 60
34. Ostatné deformity nohy s poruchou statiky a dynamiky nohy pri stoji a pri chôdzi stredného a ťažšieho stupňa podľa závislosti od trvalého nosenia ortopedických topánok a možnosti ďalšej liečby	20 – 60
35. Úplná strata funkcie jednej dolnej končatiny	80

Miera funkčnej poruchy sa určí podľa následkov zdravotného postihnutia straty dolnej končatiny (anatomická alebo funkčná) a bez ohľadu na kompenzáciu týchto následkov ortopedickými pomôckami. Miera funkčnej poruchy sa určí v závislosti od rozsahu funkčných porúch, rtg zmien v zmysle degeneratívnych zmien a deformácií a od dosiaľ vykonanej liečby, prípadne možnosti ďalšej liečby.

Miera funkčnej poruchy sa určí podľa následkov zdravotného postihnutia straty hornej končatiny (anatomická alebo funkčná) s prihliadnutím na dominantnosť hornej končatiny a bez ohľadu na kompenzáciu týchto následkov ortopedickými pomôckami.

Pri strate všetkých desiatich prstov sa posudzuje strata celých prstov, neposudzuje sa strata jednotlivých článkov prstov.

Pri strate alebo čiastočnej strate končatiny sa hodnotí anatomické alebo funkčné zdravotné postihnutie končatiny.

XIII. Močové ústrojenstvo

A. Postihnutie obličiek

Druh zdravotného postihnutia	Miera funkčnej poruchy v %
1. Strata alebo výpad funkcie obličky pri zdravej druhej obličke	10 – 20
2. Vývojová anomália obličiek bez podstatných ťažkostí a bez funkčného obmedzenia	0 – 10

3.	Nefrolitiáza bez funkčného obmedzenia	
	a) s kolikami s odstupom niekoľkých mesiacov	0 – 10
	b) s častejšími kolikami a žažkosžami	10 – 20
4.	Postihnutie obličiek s obmedzením funkcie (bez ohľadu na etiológiu)	
	a) ľahkého stupňa (obličkové funkcie sú trvale znížené s miernym obmedzením výkonnosti – kreatinín pod 130 umol/l)	20 – 40
	b) stredného stupňa (obličkové funkcie sú značne znížené so značným obmedzením výkonnosti – kreatinín pod 150 umol/l)	50 – 60
	c) ťažkého stupňa (sú prítomné laboratórne známky chronickej obličkovej insuficiencie s podstatným obmedzením výkonnosti – kreatinín nad 150 umol/l)	70 – 80
5.	Strata alebo výpad jednej obličky s funkčným obmedzením druhej obličky	
	a) ľahkého stupňa	
	1. bez progresie	20 – 30
	2. s progresiou – hladina kreatinínu v sére je pod 130 umol/l	40
	b) stredného stupňa – hladina kreatinínu v sére je pod 150 umol/l	60
	c) ťažkého stupňa – hladina kreatinínu v sére je nad 150 umol/l s prihliadnutím na komplikácie	60 – 80
6.	Postihnutie obličiek liečených umelou obličkou (dialýzou) s ohľadom na prítomné komplikácie	
7.	Transplantácia obličky	
	a) stav po transplantácii obličky do dvoch rokov s prevenciou antibiotickej liečby	60 – 80
	b) stav po transplantácii obličky s dobrou funkciou štepu po dvoch rokoch	80 – 100
8.	Malígnny tumor obličky	50
	a) po odstránení vo včasnom štádiu (T1 NOMO)	
	1. bez komplikácií	40
	2. s komplikáciami	50
	b) po stabilizácii zdravotného stavu	
	1. do piatich rokov od stabilizácie	50
	2. po piatich rokoch od stabilizácie	50
	c) neliečiteľné formy	40 – 50
	d) recidívy	90 – 100
		70 – 80

B. Ochorenie močových ciest

	<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1.	Chronický zápal močových ciest	
	a) ľahšieho stupňa (bez podstatnej poruchy mikcie)	0 – 10
	b) ťažšieho stupňa (so značnými poruchami mikcie)	10 – 20
2.	Poruchy vyprázdňovania močového mechúra	
	a) ľahšieho stupňa (pri nepatrnej retencii moču, nočné odkvapkávanie moču)	10
	b) ťažšieho stupňa (potrebné manuálne vyprázdňovanie, použitie močového stimulátora, značná retencia moču /nad 100 ml/, bolestivé močenie)	20 – 30
	c) s potrebou pravidelného cievkovania, trvalé nosenie cievky, urinálu bez podstatných sprievodných prejavov	50
3.	Malígnny tumor močového mechúra (povrchový a infiltratívny)	
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1-2 NOMO)	50
	b) po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80 – 90

c) po stabilizácii zdravotného stavu	
ca) do piatich rokov od stabilizácie	50
cb) po piatich rokoch od stabilizácie	40
d) neliečiteľné formy	90 – 100
e) recidívy	70 – 80
4. Inkontinencia moču	
a) relatívna inkontinencia moču	
stresová I. stupňa	0
stresová II. stupňa	20 – 30
stresová III. stupňa	50
b) urgentná inkontinencia, prípadne zmiešaná s prevahou urgencie si vyžaduje kompletne urodynamické vyšetrenie na potvrdenie správnosti diagnózy	50
c) úplná inkontinencia moču	50 – 70
5. Zvráskavený mechúr so značným zmenšením kapacity	50
6. Močovodnokožná píščala prednej močovej trubice pri inkontinencii moču	30
7. Močovo-črevná píščala pri análnej inkontinencii	60
8. Oblíčkovo-kožná píščala, močovodnokožná píščala a mechúrovo-kožná píščala so značnou sekréciou	70
9. Umelý vývod moču navonok – trvalý	60 – 80
10. Funkčne málo významné anomálie močovopohlavného systému	10 – 20
11. Anomálie so stredne ťažkým postihnutím až ťažkým postihnutím funkcie a telesnej výkonnosti	50 – 70
12. Vrodené chyby močovopohlavného systému s anomálnym vyústením, rázštepové chyby u detí	50

Miera funkčnej poruchy zdravotného postihnutia močového ústrojenstva sa určí poruchou produkcie moču (overí sa najmä funkčným vyšetrením, lekáarskymi nálezmi, urodynamickým vyšetrením, endoskopicky).

Stupeň inkontinencie môže diagnostikovať urológ, gynekológ, neurológ a gerontológ podľa druhu inkontinencie.

Miera funkčnej poruchy pri zdravotných postihnutiach uvedených v písmene B bodoch 6 až 12 sa určuje len do obdobia rekonštrukčného riešenia.

XIV. Pohlavné orgány

A. Mužské pohlavné orgány

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Strata penisu	70
2. Čiastočná strata penisu	50
3. Malígny tumor penisu	
a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1-2 NOMO)	50 – 80
b) po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80 – 90
c) po stabilizácii zdravotného stavu	50
d) neliečiteľné formy	90 – 100
e) recidívy	70 – 80

4.	Strata oboch semenníkov alebo úplná atrofia oboch semenníkov	
	a) pred skončením telesného vývoja do 18. rokov veku	50 – 80
	b) v produktívnom veku	50 – 70
	c) vo vyššom veku (po andropauze)	10
5.	Malígny tumor semenníka	
	a) po odstránení lokalizovaného seminómu alebo lokalizovaného malígneho teratómu bez postihnutia lymfatických uzlín (T1 NOMO)	50 – 70
	b) v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	70 – 100
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	50
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie podľa veku)	40 – 50
	e) neliečiteľné formy	90 – 100
6.	Malígny tumor prostaty	
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1-2 NOMO), ak je prítomná erektilná dysfunkcia, alebo inkontinencia moču ako následok liečby	40 – 50
	b) po odstránení alebo neodstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80 – 90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	50
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie)	40 – 50
	e) neliečiteľné formy	90 – 100
	f) recidívy	70 – 80
7.	Malígny tumor prsnej žľazy	
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	40 – 50
	b) po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80 – 90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	50
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie)	40
	e) recidívy	70 – 80
	f) neliečiteľné choroby	90 – 100
8.	Vrodené chyby pohlavných orgánov	40 – 60

B. Ženské pohlavné orgány

	<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1.	Strata prsníka nenádorovej etiológie (vo fertílno veku)	
	a) jednostranná	40
	b) obojstranná	50
2.	Strata atrofického prsníka po menopauze	
	a) jednostranná	10 – 20
	b) obojstranná	20 – 30
3.	Hypertrofia prsníkov (pubertálna forma, mastoptóza)	10 – 20
4.	Malígny tumor prsnej žľazy	
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	50
	b) po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80 – 90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	50
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie podľa veku)	40 – 50
	e) recidívy	70 – 80
	f) neliečiteľné formy	90 – 100

5.	Strata maternice alebo sterilita vo fertilnom veku (treba prihliadať na psychoreaktívne poruchy)	30 – 40
6.	Malígny tumor krčka maternice a tela maternice (s výnimkou carcinoma in situ)	40 – 50
	a) po odstránení tumoru krčka maternice alebo tela maternice v štádiu Ia, Ib (T1 NOMO)	40 – 50
	b) po odstránení tumoru v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80 – 90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	50
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie)	40 – 50
	e) neliečiteľné formy	90 – 100
	f) recidívy	70 – 80
7.	Strata oboch vaječníkov bez výrazného patologického účinku na hormonálny systém	10
8.	Strata oboch vaječníkov vo fertilnom veku alebo pri nedostatočnej možnosti substitúcie pri vyrovnaní hormonálneho deficitu	30 – 40
9.	Malígny tumor vaječníka	40 – 50
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	80 – 90
	b) v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	50
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	40 – 50
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie)	90 – 100
	e) neliečiteľné formy	70 – 80
	f) recidívy	
10.	Chronický alebo často sa opakujúci zápal vaječníkov, závesného aparátu maternice alebo maternice	0 – 10
	a) ľahkého stupňa	10 – 20
	b) stredného stupňa	20 – 30
	c) ťažkého stupňa (recidívy viackrát v roku)	30 – 40
11.	Endometrióza ťažkého stupňa	40 – 60
12.	Vaginálne písžaly	40 – 60
	a) písžala močová cesta – pošva	80 – 90
	b) písžala konečník – pošva	20 – 30
	c) písžala močová cesta – konečník – pošva	40 – 60
	d) filiformné písžaly	80 – 90
13.	Pokles pošvovej steny alebo maternice	20 – 30
	a) bez močovej inkontinencie alebo s nepatrnou stresovou inkontinenciou moču (I. stupeň)	0 – 10
	b) s čiastočnou inkontinenciou moču	20 – 40
	c) s úplnou inkontinenciou moču	50 – 60
14.	Vrodené chyby pohlavných orgánov	40 – 60
15.	Craurosis vulvae	10
	a) ľahkého stupňa bez ťažkostí alebo s minimálnymi ťažkosťami	30 – 50
	b) ťažkého stupňa so značnými ťažkosťami, sekundárne zmeny (vredy, ekzémy, jazvy)	40 – 50
16.	Malígny tumor pošvy a vonkajších rodidiel (s výnimkou carcinoma in situ)	80 – 90
	a) po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	50
	b) v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	40 – 50
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov od stabilizácie)	80 – 90
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (po piatich rokoch od stabilizácie)	50
	e) neliečiteľné formy	40 – 50
	f) recidívy	90 – 100
		70 – 80

Miera funkčnej poruchy zdravotných postihnutí sa určí na základe klinického obrazu v urologickej, sexuálnej a onkologickej oblasti.

Pri zdravotných postihnutiach ženských pohlavných orgánov sa miera funkčnej poruchy určí na základe gynekologického, endokrinologického, sexuologického a onkologického vyšetrenia s prihliadnutím na vek ženy. Pri týchto ochoreniach a chybách sa zohľadňujú aj možné psychické následky.

Pri vrodených poruchách pohlavných orgánov sa miera funkčnej poruchy určí len do obdobia rekonštrukčného riešenia.

XV. Hlava a tvár

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Stavby po traume (úraze) hlavy a mozgu s vnútrolebkovým krvácaním, s trvalými poruchami v neurologickej, psychiatrickej, psychologickkej a zmyslovej oblasti	
a) poruchy ľahkého stupňa	20 – 30
b) poruchy stredného stupňa	40 – 60
c) poruchy ťažkého stupňa	70 – 80
2. Stavby po zlomeninách lebky bez neurologických príznakov, stavby po otrase mozgu	10
3. Zohyďujúce znetvorenie tváre, ťažké deformity kostných a mäkkých častí ovplyvňujúcich mimiku, artikuláciu, žuvanie a pod.	30 – 60

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa klinickej symptomatológie v neurologickej, stomatologickej, oftalmologickej a estetickej oblasti. Hodnotí sa druh zdravotného postihnutia, vek a stupeň funkčnej poruchy.

XVI. Kombinované postihnutie zraku a sluchu

<i>Druh zdravotného postihnutia</i>	<i>Miera funkčnej poruchy v %</i>
1. Hluchoslepota funkčne v rozsahu obojstrannej ťažkej nedoslýchavosti až hluchoty a obojstrannej úplnej slepoty a praktickej slepoty	100
2. Hluchoslepota funkčne v rozsahu obojstrannej stredne ťažkej nedoslýchavosti a obojstrannej silnej slabozrakosti	80